DİR Kapsamında Ödenmesi Gereken Telafi Edici Verginin İhracat Esnasında Ödenmemesi Hk.

T.C. İhracat Genel Müdürlüğü - 08.01.2026 Tarihli 117225419 Sayılı Yazı - DİR Kapsamında Ödenmesi Gereken Telafi Edici Verginin İhracat Esnasında Ödenmemesi Hk.

T.C. TİCARET BAKANLIĞI İhracat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-88364507-451.01-001172254195

Konu : DİR Kapsamında Ödenmesi Gereken Telafi Edici Verginin İhracat Esnasında Ödenmemesi

TURK TRADE TÜRKİYE DIŞ TİCARET DERNEĞİNE (Fetih Mahallesi Tahralı Sokak No:7 Kavakyeli İş Merkezi B Blok Daire 20 34704 Ataşehir İstanbul)

İlgi : 20.11.2025 tarihli ve 116059032 sayılı yazınız

İlgide kayıtlı dilekçenizde özetle; dâhilde işleme rejimi (DİR) kapsamında üçüncü ülke menşeli girdilerin ithal edilmesini müteakip üretilen işlem görmüş ürünlerin, Türkiye'nin anlaşmaya taraf olduğu ülkelere tercihli rejim altında ihracında doğan telafi edici verginin (TEV), hâlihazırda uygulandığı üzere ihracat beyannamesinin tescili sırasında gümrük idaresine ödenmesi yerine, DİİB taahhüt hesabının kapatılması aşamasında, toplu olarak ve gecikme faiziyle ödenmesine imkân sağlanması yönünde talepte bulunulmaktadır.

Malumları olduğu üzere, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 194 üncü maddesi "1. Türkiye'nin taraf olduğu anlaşma hükümlerine göre dahilde işleme rejimi altında elde edilen Türk menşeli eşyanın anlaşmalara taraf ülkelere ithalinde, tercihli tarife uygulamasından yararlanmasının, bunların bünyelerine giren serbest dolaşımda olmayan eşyanın ithalat vergilerinin ödenmesi ve buna ilişkin belgelerin onaylanması koşuluna bağlı olması halinde, ithalata ilişkin bir gümrük yükümlülüğü doğar. Ancak, geri ödeme sisteminden yararlanan eşya için bu fıkra uyarınca gümrük yükümlüğü doğmaz ve bu durumda ödenmiş ithalat vergileri geri verilmez.

2- Bu halde gümrük yükümlülüğü, söz konusu eşyanın ihracına ilişkin gümrük beyannamesinin gümrük idaresi tarafından tescil edildiği tarihte başlar.

3- Dâhilde işleme rejimine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya ilişkin ithalat vergileri, ihracata ilişkin beyannamenin tescili tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanır. Ancak, izin kapsamında önceden ihracat işleminden sonra ithalat yapılması durumunda, bu vergi önceden ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanarak, önceden ihracata tekabül eden ithalatın yapılması esnasında ödenir.

4- Birinci fıkra uyarınca doğan gümrük yükümlülüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin ihracat beyannamesi konusu eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıktığı tarihe kadar ödenmesi zorunludur. Bu tarihten sonra ödenen ithalat vergileri için ayrıca bu tarih itibarıyla 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesi hükümlerine göre tespit edilen gecikme zammı uygulanır.” hükmünü haizdir. Bu itibarla, anılan maddede gümrük yükümlülüğünün, işlem görmüş ürünün ihracına ilişkin gümrük beyannamesinin gümrük idaresince tescil edildiği tarihte başladığı ve ilgili ithalat vergilerinin (telafi edici vergi) ihracata ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanacağı açıkça belirtilmektedir

Ayrıca, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 234 üncü maddesinin beşinci fıkrası ise “194 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca doğan gümrük yükümlülüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin anılan maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen tarihe kadar hiç ödenmemiş veya eksik ödenmiş olduğunun gümrük idarelerince yapılan kontrol sonucunda tespit edildiği durumda, ödenmesi gereken ithalat vergilerinin söz konusu dördüncü fıkrada belirtilen faizi ile birlikte tahsilinin yanı sıra, yükümlüsü hakkında bu vergilerin dörtte biri tutarında para cezasına hükmedilir. Bu fıkrada belirtilen hiç ödenmeyen veya eksik ödenen ithalat vergilerinin yükümlüsünce gümrük idaresinin tespitinden önce bildirilmesi durumunda bu cezaya hükmedilmez. 194 üncü maddenin dördüncü fıkrası uyarınca işlem yapmakla yetinilir.” hükmünü haizdir.

Tüm bu hususlar çerçevesinde, TEV’in ihracat beyannamesinin tescili sırasında ve eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkmasından önce ödenmesi zorunluluğu, doğrudan Gümrük Kanunu’nun 194 üncü maddesinde düzenlenen bir hüküm olup; TEV’in yalnızca DİİB taahhüt hesabının kapatılması aşamasında toplu olarak ödenmesine imkân tanıyacak şekilde mevcut uygulamanın değiştirilmesi, mevcut yasal çerçeve içerisinde mümkün bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, ilgide kayıtlı yazınızda dile getirilen hususlar ve ihracatçı firmalarımızın uygulamada karşılaştığı güçlükler, Bakanlığımızca ileride yapılması öngörülen mevzuat çalışmalarında değerlendirilmek üzere not edilmiştir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Ozan Murat ERGAN Bakan a. Daire Başkanı V.

İhracat Genel Müdürlüğü İçin Tıklayınız.

Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız.